

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЛІСОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Михайленко А.М., магістр, Сумський національний аграрний університет

Одним з необхідних умов функціонування підприємств в ринковій економіці при зростаючій конкуренції на ринку продукції, робіт, послуг, є його самоокупність. При моделюванні лісогосподарського процесу важливо забезпечити обґрунтоване співвідношення вкладених витрат і кінцевого результату, для чого й необхідно ефективне лісоуправління.

Облікова інформація відіграє важливу роль в процесі управління лісогосподарськими організаціями. Бухгалтерський облік завжди залишається управлінським: він забезпечує контроль за ходом виконання кошторисів, правильним і економним витрачанням коштів відповідно до їх цільового призначення

Облік витрат є ключовою ланкою системи управлінського обліку в лісовому господарстві. Управління прибутком, що йде на здійснення основної лісогосподарської діяльності, здійснюється через управління витратами.

Однак, незважаючи на виконану роботу державних органів щодо вдосконалення обліку, існуюча система збору та обробки інформації про суб'єкта економічних відносин не дозволяє отримувати дані, необхідні для ефективного управління лісовим господарством.

Лісгоспи здійснюють два види діяльності: основну, яка полягає в організації ефективного лісоуправління, і іншу (підприємницьку), що сприяє основній. В умовах тісного взаємозв'язку цих видів діяльності, коли продукція, отримана від проведення лісогосподарських заходів, є сировиною для підприємницької діяльності, а реалізація продукції інших видів діяльності - основним джерелом власних коштів, що спрямовуються на ведення лісового господарства, організація ефективного обліку витрат в лісовому господарстві стає як ніколи актуальною.

Облік як одна з функцій управління незалежно від форм власності обслуговує управлінський процес, створюючи інформаційну базу для прийняття управлінських рішень. Головною особливістю лісового господарства є надзвичайна тривалість періоду вирощування лісів. Ліс росте повільно, а користування урожаєм у вигляді стиглої деревини відбувається один раз за всю історію цього насадження від часу його садіння до рубки. Тому зіставити витрати на утворення окремого масиву насаджень і на догляд за ним дуже складно.

Саме тривалість виробничого процесу лісового господарства вимагає пропорційності користування лісом і термінів його вирощування, що і визначає головну вимогу до організації та ведення лісового господарства – безперервного, невиснажливого користування лісом. Для безперервного отримання стиглої деревини треба мати спадкоємний просторово-часовий ряд насаджень. В економічній літературі такий ряд насаджень названий безперервно продуктивним лісом (БПЛ). На практиці БПЛ може бути представлений як господарська система, що складається із сукупності

однорідних за складом і умовами місцезростання насаджень, об'єднаних спільною метою і всім комплексом лісогосподарських заходів (КЛГЗ). У свою чергу, КЛГЗ являє собою цілісну сукупність взаємопов'язаних заходів, включаючи рубки, лісозахисні заходи та інші. Витрати на щорічне повторення КЛГЗ є поточними і відносяться до собівартості відтворення. Сума цих витрат може бути визначена, так як вони утворюються в строгій відповідності з обов'язками, покладеними законодавством на лісгоспи. Це забезпечує умови, необхідні для визнання витрат лісового господарства в бухгалтерському обліку.

Відповідно до сформованих основ визначення вартості відтворення лісових ресурсів та її основи – собівартості – лісове господарство визнано галуззю матеріального виробництва, а лісові ресурси – його продукцією; визначення вартості ресурсів повинно ґрунтуватися на витратах на їх відтворенні; визначення вартості і собівартості деревних ресурсів має відбуватися відповідно до загальноприйнятих у народному господарстві підходів. У літературі технологічний процес лісовідтворення представлений в двох видах: розширене відтворення, що припускає підвищення продуктивності лісу за рахунок його створення на нових площах; просте відтворення, що полягає в здійсненні лісогосподарських заходів в корінних лісах, тобто на природно створених.

Тривалість виробничого циклу при простому відтворенні в лісовому господарстві укладається в один рік. Розрахунок собівартості робіт на вирощування лісу в рамках простого відтворення виключає необхідність капіталізації витрат і результатів.

Пропонується розробити рекомендації з бухгалтерського обліку та визначення вартості лісопродукції при простому відтворенні. Рух фінансових потоків в рамках моделі безперервно продукуючого лісу дає картину простого відтворення лісових ресурсів та дозволяє його будувати на принципах самоокупності, представляючи в даному випадку стиглий ліс, що вирубують, як продукт лісовідтворення, витрати на весь комплекс робіт в лісі за рік як собівартість лісовідтворення, лісовий дохід від продажу лісу на корені як виручку від реалізації продукції, а вартість деревини від рубок догляду – як зменшення або збільшення витрат.

Список використаних джерел:

1. Лебедик Г.В. Особливості обліку готової продукції та її реалізація на підприємстві / Г.В. Лебедик // Економіка і регіон. – 2015. – № 5. – С. 131-136.
2. Осадча Г.Г. Облік готової продукції та його науково-методичні аспекти на сучасному промисловому підприємстві / Г.Г. Осадча, Ю.Л. Темчишина, Д. Насідзе // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 16. – С. 894-898.
3. Тарлопов І.О. Актуальні проблеми організації обліку готової продукції на підприємстві / І.О. Тарлопов, Ю.П. Шостак // Економіка. Фінанси. Право. – 2018. – № 6. – С. 35-37.